

Scener fra Vestbredden

Pål Hadler, advokat – først publisert i Stavanger Aftenbladet

Den 28. september 2021 [angrep dusinvis \(«dozens»\) av maskerte jødiske bosettere den lille palestinske landsbyen Mufghara](#), skrev den israelsk-palestinske nettavisen [+972's weekly newsletter](#).

Angriperne skal ha kommet fra de ulovlige utpostene Havat Ma'on og Avygayil. De var bevæpnet med håndvåpen, steiner og klubber. Bosetterne stakk i hjel husdyr, angrep barn og voksne og veltet biler. De gikk fra hus til hus, mens de kuttet vannledninger med macheter og knuste vindusruter og solcellepanel.

Mufghara/al-Mufagara ligger i område C, der Israel, ifølge [Oslo-avtalen](#), utøver full kontroll. De israelske soldatene (IDF) gjorde lite for å stanse angrepet. Da palestinerne søkte å forsvare seg, kom imidlertid tåregassen og gummikulene i bruk, mot palestinerne.

Den samme hendelsen er omtalt i en lederartikkel i den israelske avisen *Ha'aretz* under tittelen «Pogrom, og stillhet» ([«Pogrom, and silence»](#)) den 30. september 2021. Støttet av FN-statistikk, påpeker lederen en markant økning i bosetter-vold gjennom den senere tid.

Knallhard undertrykking

Det som skjedde i Mufghara var verken uventet eller overraskende. Slik har militante jødiske bosettere fått herje i flere tiår. En sterkt beskjemmet statsminister Ehud Olmert i Israel [brukte selv betegnelsen pogrom](#) om et bosetterangrep på palestinere i Hebron i desember 2008, og om et lignende angrep tidligere samme år, BBC News 7. desember 2008. Statsministeren trakk klare linjer tilbake til antisemittiske uhyrligheter i Europa i det nittende og tjuende århundre.

I over femti år har Israel hersket med jernhard militærjustis over Vestbreddens palestinere. [Barn ned i tolvårsalderen arresteres ved nattetid, utsettes for systematisk mishandling, trekkes for militærdomstol og idømmes fengselsstraff](#). Strafferammen for et steinkast fra en palestinsk 16-åring er 20 års fengsel. Kollektive avstraffelser, ikke minst ved knusing av palestinske hjem, er utbredt. Brudd på forsamlings- og ytringsforbud kan straffes med inntil ti års fengsel, herunder er også bruk av Palestinas offisielle flagg forbudt.

I tillegg rår Israel over en rekke «*Crowd Control Weapons*» som flittig anvendes mot palestinsk sivilbefolkning, så som sjokkgranater, tåregassgranater, «*skunk weapons*» (for tilsvining av mennesker og boliger med illeluktende væske) og «gummikuler» (metallkuler med et trekk av gummi). Hertil kommer ordinær skarp ammunisjon.

Den israelske hærens rolle

I motsetning til palestinerne er bosetterne underlagt liberal israelsk justis. De beveger seg rundt med stor frihet, medbringende sine automatvåpen. I IDF's passive nærvær gjør de jevnlig sine ustraffede anfall mot palestinsk sivilbefolkning. Israelske myndigheter har maktmidler til å stanse dem, men avstår fra å gripe inn. Tidvis står IDF-soldatene som smilende tilskuere, [eller medvirker](#), når bosetterne avfyrrer sine automatvåpen mot palestinerne.

Men IDF's oppgave er ikke å beskytte de okkuperte palestinerne, slik Genèvekonvensjonen krever. Oppgaven er tvert imot å sikre Israels folkerettsstridige kolonisering av Vestbredden, og herunder anvender IDF den vold som ansees påkrevet. Følgelig utgjør IDF selv en [enda større fare for palestinerne liv og helse](#) enn de militante bosetterne, hvilket de stadig stigende drapstallene bekrefter.

Pogromene på Vestbredden vekker liten oppsikt i vårt hjemlige politiske miljø. Vi er likevel ikke ukjent med begrepet [«pogrom»](#). Den 9. november, har vi vår årlige minnemarkering av [«Novemberpogromen» i 1938](#) for mange bedre kjent som «Krystallnatten», med referanse til alt glasset i gatene. Pogromen innebar en dramatisk opptrapping av jødeforfølgelsene i Tyskland og Østerrike. Markeringen er viktig, og den ledes an av Det Mosaiske Trossamfund og Antirasistisk Senter, i felles kamp mot antisemittisme og all annen rasisme.

Norges posisjon før og nå

Men vi bør gå til minnemarkeringen med ydmykhet. For vi skal ikke glemme at kun fire måneder før Krystallnatten, under [flyktningkonferansen i Évian](#), i 1938, gjorde Norge felles sak med Europas øvrige nasjoner idet vi meget langt på vei stengte våre grenser for jødiske flyktninger.

I en [historisk masteroppgave fra 2020](#), konkluderer Martin Wetlesen: «*Enhver instruks gitt av [utenriksminister Halvdan] Koht hadde som mål å dirigere flyktningstrømmen bort fra norske grenser, eller holde den så langt borte som mulig. Den norske regjeringen sviktet dermed jødene i Evian.*»

Justisdepartement sa seg særlig skeptisk til å ta imot enslige jødiske barn, da «*chansen for å brenne inne med dem er overveldende stor*». Den britiske historikeren [Ian Kershaw](#) uttalte i sin tid at «*veien til Auschwitz er bygget på hat, men brolagt med likegyldighet*».

Med vår fordums nasjonale unnfallenhet i minne, er det selvsagt prisverdig at dagens politikere, det være seg Jonas Gahr Støre, Erna Solberg eller andre, stiller opp ved de årlige markeringene av Krystallnatten.

Jeg tviler ikke et øyeblikk på deres personlige engasjement i den forbindelse. Men en tanke melder seg likevel: Når de så holder sine appeller, og når de maner til kamp mot all rasisme, hører de da slett ikke at det singler i glass på Vestbredden?